

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Crensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Crensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Ka nam je spravila radikalna vlada od 18. marca mao i z kem nas šče ešče osrečiti?

Prvo ka je radikalna vlada od 18. marca mao včinila je bilo to, ka je nej držala pogodbe, štero je sklenola z našov, muslimanskov i Radičovov strankov. Ka je pa bilo v toj pogodbi? To ka de po pravici ravnala orsag. Povejte dragi ljudje, je to slabo, ali dobro, kda naša stranka pravico, pravično ravnanje zahteva? Pa glejte, demokratom, „Morskoj Krajini“, „Szabad-sági“ i drugim našim dobrotnikom na poli ogrizavanja se to ne vidi. V našo pogodbo, v tak zvani „Markov protokol“, (tako se sove, ar ga je bivši minister Gjurišič Marko, predsednik radikalne stranke podpisao) se gdešče zaletavajo. Gotovo zato tak delajo jeli, ar so oni za „pravico“. No pa naj se ne bojijo, ve je radikalna vlada ne pristala na pravično ravnanje orsaga, podpisane pogodbe ne je držala. Radikalna vlada pogodbe ne je držala, ar je ne štela pravice držati, štero smo zahtevali i ešče zdaj zahtevamo v našem programu, šteroga jedro je autonomija, ka mo se sami ravnali.

A moramo priznati, ka je radikalna vlada bila dosledna. Kak je ne štela držati pogodbe z nami sklenjene od pravice, tak je tudi ne štela zakone sklenjavati po pravici, kak je naša stranka zahtevala.

Kakše zakone je pa sklenola radikalna

vlada od 18. marca naprej? Obrvim nikaj ne je sklenola, samo trošila je naš državni penez i stari Pašič, predsednik vlade skoro en mesec nikaj drugo ne delao, kak sestavljao listo ministrov i se pogajao z demokrati, kak bi te vkaño, da ne bi prišli do vlade. I posrečilo se njemi je za nos zvoditi —, med dvema stocoma so pošteno obsedeli, na tleh ostao je sam gospod, ka de komandirao orsagi. Davidovič, demokratske stranke voditeo pozvani od kralja, ne je znao sestaviti vlade ar so radikali ne šteli iti z demokrati vu vlado. Pašiči radikalne stranke voditeli istotak od kralja pozvanomi, naj s demokratii sestavi vlado se to tudi ne posrečilo, ar niti sam niti radikalna stranka ne štela čuti za demokrate, z šterimi so tri leta skubli skubno orsag — demokratje pa z radikali neso šteli iti skubno, ar so njim ne mogli pozabiti, ka so je radikali ravno pred volitvami vrgli z vlade i njim je nej bila dana prilika ka bi z njimi vred mogli glodati mastne kosti volitev i oblizavati državno žlico, z štere se je cedio med raznih dobrot za korteše. Ostali so tak radikali sami na vladi, mi smo se držali nazaj, želeli pa zmago pravici po našoj pogodbi pri radikalaj.

na poli do ednoga i istoga cila. Kak se majo radi tisti, šteri želijo dosegnuti isti cio! Vzemite tovariše-sobolce, ki se v mladosti vzgüjejo za eden i isti poklic (pozvanje), pravimo za duhovski stan, za sveto službo pri oltari. Kak se ljubijo v kesnejšem življenji! Kak pridejo vkup na gotove spominske dneve, ob petindvajset —, ob petdesetletnici svojega mešništva, da si obnövijo svoje mlade, lepe spomine, da znova potrdijo svoje prijateljstvo, da se medsebojno pokrepčajo za nadaljno delo, za nadalno življenjsko pot! . . . Mi vsi ljudje pa se na zemli skubno vzgüjemo za nebesa, ki so nas vsej zadnji cio. Skup romamo po poti, skup hrepenemo, delamo, trpimo za prihodnjo lepšo srečo svojo. Ah, tovariši, sopotniki, sobojevniki, či ščete — vej je vojska na svei naše življenje, dokeč ne zasija den na večnij goraj — tovariši, sopotniki, sobojevniki na zemli, eli ne bomo ljubili drug drugoga? eli si ne bomo vse dobro želeli, si v vsem pomagali i se podpirali?

Moji častiti poslušalci! Zakaj je vendar dnešnji svet tak prazen krščanske ljubezni do bližnjega! Ali ne bi bila naša medsebojna krščanska ljubezni — naša največša sreča že tli na zemli? Ali ne bi bile pregnane ž njov s sveta takrekoč vse stanovske pregrehe? Gizda i napihjenost, s šterima se povzdigavamo drugi nad drugoga; nesrečna poželivost, iz štere izviraovo sovraštvo, zatiranje, kraje, ropanja, bitja, vojske i šče druge nevole; nevoščenost, srd vsi tej poglaviti grehi bi minoli s sveta, či bi kraljivala med nami ljubezni, či bi mi eden ovoga poštvivali, eden drugomi dobro voščili, drug drugomi srečo želeli, se v nesreči pomagali.

Zemla bi postala raj (paradižom). O ti velki, dobrotni Bog ljubezni, obüdi med nami več ljubezni! Amen.

Naročnikom! Poznate jeli veliko zapoved: ljubij bližnjega!! Ta zapoved prepove greh proti bližnjemu predvsem pa prepove, ka bi se delavci zaslüženi najem ne bi plačao. V štampariji so delavci že dugo nej dobili plače, ar vnoči naročniki naročnine ešče neso poravnali. Vsaki naročnik najsi k srci vzeme, ka je dužen poleg dušnevesti plačati kem prle, najkasnaj do konca oktobra celo naročnino, za Novine 20 Din. i za M. List 5 Din. Delavci ne morejo duže čakati, Uredništvo pa nemá penez ka bi je mesto vaš plačalo. Genite se že ednok. Se zna da te reči samo tistim idejo, ki so dužni!

Ki plača za Novine 20 Din. i za M. List 5 Din. dobi brezplačno lepi od lanskoga vekši kalendar Srca Jezušovoga, šteri de okoli Vseh Svetcov gotov. Do konca oktobra naj vsaka duša plača svojo naročnino.

UREDNIŠTVO NOVIN.

Bogojina. Dne 26. septembra se je preselo s toga sveto Kocuván Pišta medicinec. Občina njemi je priredila jako lepi sprevod. Na zadnje dugo počivališče v Bogojini za ga odnesli štirje dijaki visokošolci. Pokop so opravili domači g. plebanoš ob navzočnosti g. plebanoša iz Dobrovnika ino jako stevlinoga občinstva. Pokop je bio v petek s svetov mešov. Pokojni je bio vseskoz vrli dijak.

Blagoslavljanje Zastave Marijine družbe v Beltincih ne bo zdaj v nedelo, kak smo poročali, nego od dnes tjeđen 14 oktobra po večerniči. To pa zato ar zdaj v nedelo je prošćenje v Rosovoj kapeli štera je na čast Rožnovenskoj Kraljici posvečena.

NEDELA.

Po Risah XX1. Evang. sv. Mataja XVIII. 23—35. Nebesko kraljestvo je spodobno kralji ki je šteo račun napraviti z svojimi slugi. V tom evangeliu mi nam dober Jezuš svetlo pokaže v priliki, kak je tudi z rečmi včio, najmre, če ščemo, ka nam dober Bog odpüsti grehe, moremo je mi prle odpüstiti svojimi bližnjemi. Prava ljubezni do bližnjega ne pozna srdov, pika na nikoga.

Ljubézen do bližnjega.*)

Predragi! Po stenzj našij stanovanj visijo podobe ka je podoba (kejp)? Papir eli platno i farbe, navidez mala vrednost. Toda mi cenimo podobe jako i jij ljubimo. Zakaj? Zato, ar nam predočüje ta očo eli slavnoga prednika, ona mater eli povprečno imenitno ženo, a ta eli ona je dragocena umetnina velikoga mojstra. Predragi! Tüdi človek, posamezni človek je podoba i umenitnina — podoba boža, umetnina večnoga Stvaritelja. Zakaj mi odklanjamo tisto znanost štera šče človeka poživiniti, ki z visikij stolic proglašä nevem kakšo opico za našo premarhico. Mi smo ne rojeni iz živali, razvite iz nekšne nezaredne reči; mi smo stvari bože. Vsaki od svojega očo smo i vsi od ednoga Očo, šteri je v nebesaj. I če püstim na strani naše telo, pri šterom je Bog našim starišom dao od svoje stvoritelne moči, je pa zagvišno po duši vsaki človek neposredna umetnina boža izvorno delo božij rok delo, štero je — da ne govorim o nadnaravnoj milosti — že po samoj svojoj naravi posebna podoba boža, odsev duhovnoga, razumnoga, prostoga bitja božega. Ah, što tej umetnin te istinske podobe bože ne bi spoštüvao, ljubö? Što je nebi spoštüvao, lubö v vsakom človeki,

*) Pregda dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

v njslabšem, najnepopolnejšem, tñdi v najsir-maškejšem, najbolje zavrženom? . . . Kda je prišeo mladi Tobias k Ragneli, ga je Ragnel, šteri šče ga nigdar prle nej vido, z velkov ljubez-nivostjov sprijao, ar je opazo, kak je mladeneč podoben starem Tobiasi, njegovomi sorodniki i srčnomi prijatelji. Glej, je pravo Ani, svojoj ženi kak podoben je te mladeneč sini moje sestri! (Tob. 7, 2.) I kda je gotovo zvedo, da je sin Tobiasjev, ga je prisrčnov milobov obino, küšno i se zjokao nad njm i njemi pravo: Blagor ti, moj sin, ar si sin dobroga i predobroga moša: (Tob. 7, 7.) Predragi! Kelko bole pa je vsaki človek dete bože nego eden svojega očo, kelko je spodoben svojemi nebeskomi Stvoriteli nego svojemi zemelskomi roditeli! Zato pa, či smo kršćeniki či ljubimö Boga, tü mamö velki zrek, da ljubimö vsakoga človeka tüdi zato ar je stvorjenje i podoba boža.

To pa stem bole, ar je vsaki naš bližnji, kak dete nebeskoga Oče, zednim tüdi naš brat, naša sestra. Zato pravimo kršćeniki, navčeni od Kristuša: Oča naš, šteri si v nebesaj! Ne pravimo: Oča moj, pravi sv. Janoš zlatovüstni, nego: Oča naš! — Zato, da se spominamo, da smo bratje i sestre ednoga sküpnoga nebeskoga Oče. I sv. Ciril lepo nadaljüje: Ne molimo: Daj mi dnes moj vsakdenešnji krüh, odpüsti mi moje duge, ne pelaj me v sküšnjavo, nego reši me hüdega —; nego molimo: Daj nam dnes naš vsakdenešnji krüh, odpüsti nam naše duge; molimo sküпно za vse lüdi, ar smo z vsem listvom edno. Zato, moji častiti poslušalci, moramo drug drugoga ljubiti, kak se ljubijo bratje i sestre med sebov, kak so se ljubili prvi kršćeniki, od šterij pravi Dejanje apostolov: Vnožina vörnij pa je bila ednoga srca i ednoga düha; tüdi nišče nej pravo, da je od toga, ka je meo, kaj njegovoga, nego vse je bilo med njimi vsej. (Dej. ap. 4, 32.)

Podobe bože, deca ednoga i istoga Očo, bratje i sestre med sebov. . . Pa šče edna miseo, moji častiti poslušalci! Vsi lüdjé smo si tovariši

Glasi.

Slovenska Krajina.

Poštni autoji vozijo mesto ovoga. Karte treba kupiti na poštinih uradaj, či što šče na njih potivati.

Gornja Bistrica. Pokajinska uprava je odstavila gerenta Žmaj Andraša na njegovo prošnjo i imenivala Jakšič Janoša. Naše vse krčme je oblast tudi zaprla za volo nesrečnoga orožniškoga bitja.

Krivovera adventistov razširjava svoje nauke tudi že po našem kraji. Tej krivoverci verjejo, ka Kristuš skoro pride i de jezero let kraljüvao na zemlji v svetckom kraljestvi v zemelskih dobrotaj itd. Kristuš toga nikdar ne včio té navuk je od Matercerkvi zavržen i ki ga verje te krivovernik. Tej krivoverniki v Novom Sadi davajo vö svoje spise i v Hamburgi. V Novom Sadi v „nakladnon družtvi krščanskih knjig“ v Hamburgi pa „Mednarodno razpravno družstvo“ dava na svetlo krive navuke adventistov. Tüdi v našem kraji je nosila pred kratkim neka žena té spise kak: „Blažend upanje kristjana“ „Grešnikova usoda“ itd. — Te knjige vržite v peč. Če pa prodajalko kjer dobite naznanite jo žandarom, ki naj terjajo od nje obrtni list.

Šlinovka küga, — beteg pri gobci i parkljaj — je nastopila v našem dolnjem kraji gor. Čuvajte svöjo živino.

Brez carine se sme notri voziti cigeo i črep (pokrivtji cigeo) če se nüca za zidavo, ne pa odajo. Z svedočanstvom od gradbenedirekcije danom se pa more posebno dovoljenje prositi od generalne direkcije carin v Beogradi.

Na svedočanstva, na štera ne trebe gor štemplnov, se mora gor zapisati, za ka zroka volo je ne trebe gordevati, pö šterom zakoni. da če to ne gorzapisano, se tisti urad ali oseba kaštiga, šteri svedočanstvo vöpostavijo.

Meščanska šola v M. Soboti se zapre. Letos je že zapreti 1. razred, kleti bo drügi i za tri leta je ne bo. Zakaj? Vnogo tožbe je bilo proti njej že za Madjarov, ar je ne spunila svojo nalogo tak, kak bi jo mogla: slabo je včila. Ta tožba se je den za dnevom ponavljala. Iz toga zroka pa za toga volo, ka se razširi gimnazija v M. Soboti i meščanska šola je v D. Lendavi, se je sobočka zaprla. V gimnaziji se ne samo vse tisto vči, ka se je v meščanskoj nego ešče poleg tistoga več, zato ne zgübi nišče ki dete da v gimnazijo, nego pridobi čeravno de samo 4 razrede pohajalo. Z temi hitrej pride kamašteč kak z 4 razredi meščanske šole. Gimnazija bö zdaj 8 razredov mela i se naša deca na vsako poznanje tü lahko pripravi. Kak veliki hasek je to za stariše v vsakšem pogledi. Edno je samo potrebno naj g. profesorje na vsak način včijo dijake i na grščino brez pogleda na to, keliko jih je. Ce ostaneta obe šoli v Soboti ali edna ali drüga bi za par let prepadnola, dijakov ne bi mela. Zdj pa gimnazija v Soboti v obilnosti nadomestij meščansko šolo, v D. Lendavi pa meščanska šola lahko dobi 4. razred. šteroga nema na veliko škodo decé i starišov. Z Lendave se tüdi ne trebe spozabiti ta je tüdi naša. Ministerstvo lepše ne bi moglo pitanje meščanske šole v M. Soboti rešiti, kak jo je rešilo.

„Od marc. 18. je delo parlamenta ne stalo z drügoga, kak z preganjanja jugoslavenskoga kmeta, kak z ropanja sada od njegovoga dela i z postilanja njegove smrtne posteli. I dozđajšnega počinjenoga parlamenta delo pali z toga bo stalo.“ Tak piše Hartnerov „Szabadság“ v 20. št. Mi pitamo g. Hartnera, što dela to? Jeli radikalna vlada? Jeli tista politika, štera nam nešče dati autonomije, nego glasi centralizem i ka smo eden narod. Ta politika dela to. Ce se ta politika ne vidi „Szabadság“-i zakaj je pa te za njo? Zakaj pa te brše proti autonomiji i hvali centralizem pa ka smo eden narod?

„Klerikalci nemajo politične postenosti-klerikalci se ne borijo za dobrobit naroda“ piše Hartnerov „Szabadság“ v 20. št. Toliko pomeni — šče praviti Hartner ka on na politično poštenost i on dela za dobrobit naroda ne pa za sebe. Boži ljudjé, ki vörjete to, naznanite nam, ka mo se mi tüdi ravnali po vašoj példi!

Proti vsem zakonom štero je zdajšnja radikalna vlada sklenola z šterim je obremenila državo so glasali naši poslanci Hartnerov „Szabadság“ i Küharova „Mörska Krajina“ pa li nasprotno trdita ne da bi znala svoje trditve posvedočiti. Ka to pomeni? Ka pravice neščeta povedati.

„Od prekmurskih poslancov“ piše Hartnerov „Szabadság“ 20. št. ka neščejo i niti nemrejo delati i ka včasi bankirje postanejo. Zdj razmimo, zakaj pečé teliko Hartnera ka je ne zvoljen? Rad bi tak živo, kak misli ka živejo naši poslanci, ne delao i samo peneze brao. Na hvala Bogi našiva poslanca ne delata tak.

Boljše je prej tak kak je zdaj, bolši je prej centralizem kak autonomija, piše Hartnerov

„Szabadság“ v 18. št. ar prej Slovenija potrebuje „50 jezero vagonov silja i bi gorplačala, če bi mela autonomijo. Mi pitamo gospodo okoli „Szabadság“-i keliko vagonov lesa i mesa“ i premoga (stejnku) vozi vö Slovenija? Keliko milijon Dinarov carine pa plačajo naši trgovci? Keliko je pa dače? Keliko nosijo pa železnice i pošte i toplice i drüge naše reči? To bi vse doma ostalo. Doma bi ostao tüdi naš vojak, doma naš uradnik, doma naš vučiteo, ravnali bi mi sami z sebov, v Beograd bi davali na skupne stroške samo neko na nas spadajočo šumo štera kak se je vözračunalo po finančinih bi nam — odračunavši vse domače stroške—dvesto-pedeset milijonov čistoga prinesla vsako leto. Zakaj „Szabadság“ poleg drüghih sloboščin ne vošči té olejšave našemi ljudstvi? Ednostavno zato ar se boji, ka če bi Slovenija bila autonamna pokrajina, bi jo verni „klerikalci“ ravnali i gospodje okoli „Szabadsága“-a ne bi prišli do reči. Jedino to je boli pri autonomiji.

Shod naše stranke v Bogojini se je kak najlepše posrečo dnestjedem. Ne samo z bogojanske fare za štero je shod bio namenjen nego ešče z beltinske, sobočke, dobrovničke, martjanske, bedeničke i čerensovske fare so prišli naši vrli pristaši da poslušajo govor g. nar. poslanca Jožefa Klekl. Shod je odpro predsednik kmečke zveze z Bogojine Camplin Ivan. Pozdravo je navzoče i reč prekdao g. poslanci. Té so se v prvoj vrsti zahvalili g. plebanoši za ljübezen i požrtvovalno delo, štero so stranki na hasek pred volitvami na sebe vzeli svoje ovce vküp držali, da poslanci niti ne trbelo tam ni niednoga shoda držati pred volitvami. Zahvalili so se tüdi farnikom, kak ednim najbolje stanovitim pristašom naše stranke, ki so vsi skoro do ednoga brez ednoga shoda od strani poslanca, glasali za kmečko zvezo. Zatem so g. poslanec obdržali pred zbranov velikov vnožinov svoj govor, šteroga v celoti objavimo v Novinah. Prvi deo je zdaj objavljen. Govor je izvao od strani poslušalcov popolno odobravanje i pritrjevanje. Shod je zaključo predsednik k. f. iz Bogosine potem ka so se prebrale i ednoglasno sprejele resolucije, štere v pridočoj številki objavimo. Od strani oblasti kak njeni zastopnik je navzoči bio g. Počkaj konceptist. Poleg kmečkoga ljudstva jegovor poslušala i odobravalo tüdi preč inteligence (gosp).

Smeti so Prekmurci sta nemški potrdjavala en gospod i edna gospa z Preka — (gospa z Beča). Tak piše „Szabadság“ dnes tjeden. Mi bi jako zahvalni bili „Szabadság“-i če bi nam toga gospoda i to gospa naznalo. Vse ki so z Preka k nam prišli ne smemo obsoditi, ar vsi nej so tak praznoga srca kak té gospod i ta gospa. Dokeč pa ne vemo, što sta teva bila lejko vse sodimo. Tüdi sami Prečani (Stájerci. Kranjci itd.) so dužni od „Szabadság“-a zahtevati, naj pove i imena naših žalivcov. Vö z imeni, čeravno bi slučajno bili pristaši vladne stranke. To pričakavamo od „Szabadság“-a.

Plesnih veselíc je toliko, da njim ne konca — ne kraja. Narod se grozno kvari i naj se ešče bole pokvari nastavlja se nova družtva da širijo plesne zabave, pijančüvanje. Naša prekmurska orjuna je tüdi držala že plesno veselico pri „Curički“ v Črensovcih dnes tjeden, da širi narodni düh. Pa ta ftička niti z gnezde ešče ne zletela ar nema potrjenih pravil. Ka pa bo sledkar gda de že prosto smela letati?! Kak vidimo, za krčmene veselice se ustanavlja to družtvo. Kak žalostno je to. — Te den je bila tüdi v Beltincih i Türnišči plesna zabava. Pa Bog ve v kolikih mestih Prekmurja še zna za to vse glavarstvo? Ono dovoluje te vnočne orgije, ali županje, ali brez znanja oblasti samo krčmarje? Gde je zrok? Gda se bo pijančüvanje ednok omejilo? — Če bi oblast šterakoli ki ma samo piknjico sramezljivosti v sebi vidila kak so parčki šli domo z beltinske veselice dnes tjeden i tüdi večkrat že z drüghih veselíc — bi se

od žalosti v prsi bila i glasno požalüvala dovoljenje zabav teh nočnih morilk jakosti. Pa te čüt ma tüdi naša oblast. Zato pa stalno znamo, ka proti tem bo ostro nastopila. Odredbe oblasti bomo objavili v našem listi.

Naši poslanci prido domo, ar se 20. oktobra za en čas zapre parlament. Trbelo de ga malo zračiti za volo novo sprejetih zakonov, šteri so ga zakadili.

„Odbor za Martinišče“ je 7. okt. držao svojo prvo sejo v Bogojini. Shod so vodili predsednik vlč. g. Bašša Ivan, plebanoš. Pozdravili so navzoče, shod odprli, šteroga so obiskali zastopnik zvün domače fare še sobočke, beltinske, martjanske i črenšovske. Predsednik so razložili pomen i potrebo Martinišča. Razrila se je potem duga ljübezniva debata, štera je dobrivi dve vöri trpela, kak se naj izpela nabiranje. Glavno je določeno to, ka de se v vsakoj vesi pobiralo i ka g. predsednik oprovijo glavne nabirače po vseh farah, tei si pa te poviščejo pomočnike. Na seji so navzoči bili tüdi v. g. Radoha Jožef bodoči prefekt Martinišča.

Zdavanje. Dne 7. oktobra se je zdao g. Jakob Jožef trgovec z Lipovec, z gpđč. Sabotin Agatov z Gančan. Novomi pari želimo vnogo sreče i blagoslova.

Amerikancom v Chicagi. Ki redno ne bi dobo Novin, naj se obrne ali na uredništvo Novin v Črensovc, Prekmurje, Jugoslavija. ali pa na g. Antona Horvath Chicago, 1844. W. 22. nd. pl.

Beltinci. Vnoči pred 6 in 7 oktobrom so dozđaj neznaní tovaje vdrli v malo hišo pri g. Balaziči Štefani župani. Odnegli so vreče mele nekaj masti in razbili cesko lado, i vö odnesli koli 1800 kron penez. Ravno tisto noč so tüdi, tovaje vdrli v hišo pri Nemeč Joški, odnesli so tüdi, dva para solinjov eden kaput in 400 kron penez. Kraja je štrašno razširjena v Beltinci, v ednom leti so vkrali 15 vertom kokoši. Ali ne je čuda veselica za veselicov se drži naj večkrat pa tüdi ne dovoljena ne samo po dnevi nego tüdi večer prek policijske vöre ali zna zato okrajno glavarstvo?

Država.

Novi krški škof. Sveta Stolica je inemüvala za krškoga škofa vseučilišnoga profesora dr. Jožefa Srebesniča, dozđajšnjega dekana bogoslovné fakultete v Ljubljani. Vsa njegova preteklost nam osigura, da krška škofija dobi de-larca, ki je še dozđaj vnoga včino za razvo krščanstva.

Kakši zakonski predlog je mogoči pri nas. Belgradska vlada je nameravala predložiti zakon s šterim prišla v bi sa obmejna imanja v Vojvodini v državna roke, to je, ka tam ni eden posestnik ne bi smeo odavati svojega imanja brez dovoljenja ministra za agrarno reformo. Nakanila je to vlada zato, ka se ne bi Vogri naselili v te krajo Ar bi té zakon brivičen bio so se vsi poslanci zvün radikalov protivili tomi zato je i predlog zavržen. Negda je starlen takši predlog tüdi na Vogrskom proti narodnostim!

Agitacija proti euharističnomi kongresi v Zagrebi. Seljačke novine (list hrvatske kršč. stranke) prinašajo članek (dopis) adnoga kmeta iz Dolnje Subotice Te kmet piše, da so Radičovci i demokrati po celom Hrvačkom, posebno v Gornjoj i Dolnoj Subotici z svojov močjov agiterali proti euharističnomi kongresi. Posebno sta se odliküvala v tom deli Peter Dušan (Radičevac) s svojimi tovariši i demokrat Vjekoslav Karič. Lagali so ljudem, da bödo na kongresi kronali Aleksandra za krala i z bombami bödo napadali vse republikance. Zvün toga so se pa tej agitatorje z batom pretili vsem, šteri bi šli na kongres, Tak se bojujejo tej junaki proti cerkvi. Dösegnoti so šteli, ba di doživeli katoličani v Zagrebi sramoto, če bi prišlo malo lüdi. Pa se njim nej posrečilo. Zagrebečki kongres je pokazao, kelko da hrvatsko lüstvo na vöro i kak poslušša tiste, ki delajo proti njoj. Gospodje Radičovci i demokrati so škodili samo sebi, ar so jasno pokazali svojo listinsko farbo. Zdj znamo, da njim je vse dobro, samo vöra ne, i mi si bomo to zapomnili i kda pride den obračuna, jim plačamo tak, de bö njim vroče.

Pomenjanje peněz je tak občutno postalo v našoj, ka niti velika Zagrebečka banka Prva hrvatska štedionica ne mogla svojih čestnikov vplačati.

Minister vere dr. Janjič je z dr. Koroščom i dr. Hohnecom obiskao Subotico i tam poslušno pritožbe duhovnikov vsake vere izpovedi (verevadlivanja).

Kelko ljudi se je izselilo iz naše države meseca augusta t. l.? Meseca augusta se je izselilo iz naše države 664 oseb, med temi 393 moskov i 271 žensk. V združene države se jih izselilo 387, i Kanado 46, Argentinijo 219, Australijo 12. Skupno število izseljencov od 1 januara do 31. augusta t. l. znaša 2976.

Izvednačenje kalendarov. S 1 oktobrom t. l. je notri vpelala tudi pravoslavna cerkve gregorijanski kalendar to je našega. Ar se s tem izvednačijo tudi svetki, ma to tudi velki praktičen pomen.

Pasteurov zavod v Celji. Kak se čuje, se bo po odredbi ministra za narodno zdravje ustanovo v Celji Pasteurov zavod.

Što to vse plača? Ki se selijo nazaj iz Amerike, pločajo pri konzulatu tri dolare, parniške družbe (hajovi) poplačajo od vsake osebe štero vozijo 250 dinarov. Plača pa vse to jeli popravi tisti, ki je koga poslao prek morja, da njemu tam kaj pripravi, on sam se pa tečas kole doma.

Keliko je povišana železnica od 15. septembra? Pri brzivozaj (šnellcug) I. razred za 1 Din. 20 par na kilometer, II. razred 90 par, III. razred 60 par. Pri potniških i mešanih vlakaj na kilometer I. razred 90 p., II. r. 60 p. III. r. 30 p. Prtljaga (paki) pri 10 kilometrah na brzovozih 7 Din. 50 par, pri potniških i mešanih vlakih pa 4 Din. Za psa se plača na kilometer 18 par. Za ekspresno blago pa 14 par od kilograma na deset kilometrov.

Potne liste v Ameriko so dobile v prvaj polovici 1. 1923 pokrajine Jugoslavije: v Vojvodino 1063 potnih listov, Hrvatska i Slavonija 411, Dalmacija 210, Srbija 160, Slovenija 61 Bosna i Hercegovina 14, Černa Gora 9. Skupno 1928 oseb.

Kršćanska pozdrav je zabranila sirotinska uprava državne sirotišnice v Zagrebi na Josipovci. Horvacki katoličani se organizirajo, da prešnji pozdrav (Hvaljen Isuš) znova vpelajo med sirote.

Svet.

Kak i s koj se dela paper. V najstarejšoj dobi (veki) so pisali ljudje na kamen, na živinsko kožo, na voščene deske, na listje egiptovskoga dreva, štero se imenjuje papiroš i od tam je tudi ime paper. Mislijo, da so začeli delati paper že več stolet pred Kr. rojstvom naj prle na Kitajskom, nato na Japonskom i Arabskom. Od tam je prišeo v Europo i tu so ga delali najprle Nemci. Paper se dela iz platna (cot, krp), tudi iz lesa i slame. Delajo ga tak, da krpe, les, slamo razsekajo na male falacke, razdrobijo, to denejo v vodo, v šteroj je raztoplono vapno i soda i kuhajo, tak dolgo da izkuhajo iz falackov vso nesnago. Skuhane falacke šče pa sekajo tak da postanejo tak kak kaša, na to zmešajo zvaren več drugij stvari (kelje, belo farbo itd.) Potem denejo vse to pod velke valare, štero paper stisnejo, da postane tenki. Zdaj že majo tak velke mašine za paper delati, ka napravijo na den do 250 metrov papera. Na celom sveti napravijo na leto 50-60 milijonov metrov papira. Posebno dosta papera delajo Nemci, štero ponučajo na leto za delanje 2 milijona starij krp i cot, okoli 1 milijon staroga ponučanoga papera i okoli 10 milijon metrov slame i drv.

Zlati prstan na krumpni. Železniški sluga Fr. Buliček na Češkom je kópao krumpel. I skopao je z drugim vred tudi takši krumpel, štero je vraso v eden zlati pritan. Ta reč se tak da razložiti, ka gda so krumpel sadili, je sajač zgübo prstan zlati i krumpel gda se je sklicao, je klico pognao skoz prstnove ljüknje i tak ra-seo dale.

Olomuski radškof dr. Anton — Ciril Stojan, voditelj kršćanke stranke skoz 30 let med Moravci, deber prijatelj Slovincov, je vmro 29. septembra.

Namesto k zdavanju v smrt. 21 let stara splošno priljubljena i spoštivana učiteljica Luiza Bonelli v talijanskem varaši Canicattini Bagni, bi se mogla té dneve zdati. Zadnji dén pred zdavanjom, gda dovršila svojo dužnost v školi, je v red spravila šče vse zadnje priprave za poroko (zdavanje). Te so njoj plivanoš povedali, da je njena družina posredovala, naj je ne zda, ar so stariše nikak ne zadovolni s tem zakonom. Z zdavanjom te za ednok nikaj node. Učiteljica je nato slovo vzela, šla nazaj v cerkev i se je tu pred glavnim oltarom strelila (Zadosta nora i slaba je bila. Vr.)

Junaški japonski telegrafist. Eden izmed junakov strašnoga potresa na Japonskom je uradnik brežične postaje Tomikia Tapi Jonenum tri dni je bio v službi brez pomočnika, brezi jesti i spanja, Dao je mnogo autentičnih vesti od strašnoga potresa štero se je v maloj meri pred par dnevi pali ponovo.

Kongres III. internacionalne katoličanske lige. V Konstanzi je obdrženo tréte mednarodno spravišče katoličanskoga združjenja celoga sveta. Navzoči je bilo 300 zastopnikov raznih držav. Predsednik kongresa je bio dr. Fischer-Colbrie pišpek iz Košic (Kassa, Čehoslovačka). Glavna miseo celoga spravišča je bila napraviti mir na sveti. I te mir se te napravi na sveti, so pravili pišpek predsednik če Boga priznamo kak najviššega zakonodavca. Na podlagi toga priznanja je mogoče samo dobro medsebojno razmerje med narodi. K leti bo brščas negde v Severnoj Italiji te kongres. Na kongresi se je gučalo francuski, nemški esperanti, latinski, španjolski, engleski i talijanski. Vsaki govor se je tolmačio francuski, nemški i v esperanti.

Domača politika.

Šolski zakon, štero ga je radikalna vlada predložila odbori, ne dovoli ka bi se nove verske šole ustanavljale z pravicov javnosti i kde bi se smela na podlogi vere dijaška društva ustanavljati. Naša stranka je stavila dva protipredloga, šteroiva sta v sekciji oba sprejetiva, a ar se minister drži svoje izjave proti verskim šolam kršćanskim dijaškim organizacijam v punom odbori radikali gotovo preglašajo naš predlog.

Proti sodnoj preiskavi v Puclja poslanca hiši je protestirao ne samo on v parlamentu, nego naša stranka tudi. Radikalna vlada opoziciji nešče priznati imunitete, zagovarja pa svoje švercare.

Švercala je hči radikalnoga zaveznika, poslanca Kemal Zije iz Macedonije i radikalna vlada jo ne spoznala za tihotapko, ar je oča pristaš radikalni. samo to je priznala vlada, ka je blaga ne naznanila carini. Kaštige kak tihotapka se je tak se zna rešila. Opozicija je proti tomi rešenji napravila veliko kriko i naša stranka je protestirala proti pisavi srbskih histov, štero trdijo, ka se samo v Sloveniji šverca i zahtevala, naj mesto Srbov Slovence postavijo za carinike v Sloveniji i naj ljudstvo v njegovom jeziki navčijo na carinske predpise.

Dnevnicke so si radikali i demokratje povišali. Naša stranka je proti glasala. Pucljnov list „Kmetijski list“ se čemeru za povišanje dnevnic, sam Puclj pa ne vüpo proti glasati. On sam ne glasa proti i on sam v lastnom listi piše proti povišanju kak urednik lista. Je to ne skazljivost gospod „Szabadság“?

Svetovna politika.

Törsko. Törski popi so zanetili revolucijo proti Kemal paši ali mladim Törkom. Stranka prvih se zove stari Törki, ki ščejo staro törsko vöro i stare šege obdržati. Novi Törkov stranka je pa moderna liberalna, šteroj je vera kak našim liberalcom deveta triga. Dva regementa sta se v boji med dvema strankama skoro popolnoma vničila.

Nemčija. Vlada je odstopila. Sestava nove vlade je pali poverjena Stresemanni. — Dragoča je tak velika, ka kila krüha košta 37 milijonov mark. Celi orsag vre, pa se ne ve, ka privre iz teh nemirov.

Slovaško. Na Slovaškom je najmočnejša stranka plebanoša Hlinke ljudska stranka takša kak naša šteta žele autonomijo za Slovaško. Čehi so v Ameriki v Pittsburgi Slovaškom obljbili autonomijo kak nam i Horvatom Pašič v Ženevi v Švici. A eden tak drži svojo reč kak drugi — Slovaški dijaki so poslali energično spomenico češkomu ministru za prosveto v šteroj zahtevajo slovaško vseučelišče.

Bolgarija. Od 1. Oktobra znova dela v Sofiji komisija obstoječa iz naših i bolgarskih državljanov, da reši pitanja med našov državov i Bolgarijov ešče nerešena. — Vlada je sklenila ka da 50 jezera levov odškodnine svakoj familiji, štere kotrige so spadnole pri zadnoj vstaji komunistov v borbi proti tem.

Kitajsko. Tsam-kun je zvoljen za novoga predsednika kitajske republike.

Madjarska. Zastopniki male antante so protestirali pri madjarskoj vladi proti govori poslanca Kerényi-ja, v šteroj je té hujskao na boj proti maloj antanti. Madjarska vlada je dala pojasnilo, da govor ne meo misljenoga namena.

Poljska. Nedužna žrtev poljske politike je metropolita grof Šeptickij, Rusinski višji duhovnik, ki iz ljübezni svojega naroda delao za to naj vzhodna Galicija dobi samostojnosti se ne prikapči k Poljskoj. To pravico je meo po mirovnih pogodbaj, ka se je lahko potegüvao za slobočino svojega ljüdstva. Gda je veleposlaniška konferenca Poljskoj prikapčila Galicijo, se je vdao i šo med svoj narod domo. Zakon je priznao, pa poljska oblast ga je bi prijela teško betežnoga na poti i ga zaprla v Poznanji. Svoj narod ljübeči višji paster je zdaj na smrt zbetežao.

Govor profesora Mazovca za versko šolo na V. slovenskom katoličanskem shodi.

Prehod v Jugoslavijo, novi položaj.

Kda je dr. Krek med svetovnov bojnov končno zanikao vsakše vüpanje na ozdravljenje Avstrije, je začeo — v začetki pazljivo, potom pa vsikdar bole javno in odložno — pripraviti tla za našo lastno narodno državo v zvezi s Hrvatami in Srbi, za državo štero nam je s svojim proroškim duhom naprej povedao nam, svojim vučencom, tistokrat akademikom, že vno go let pred svetovnov bojnov tam gori ober Kranja pri Sv. Jošti*)

Po grozovitnom svetovnom vmarjanju, kakšega še vendar človečanstvo ne vidilo, so spadnola stara carstva in iz rüšin so se zdignole nove države, med njimi tudi naša kraljevina. Za nas katolike je nastano zdaj tudi novi položaj na šolskom poli, novo zbiranje moči, ž njov navküp pase je pokazala potrebcina, da se med seboj pogovorimo od spremenjenoga položaja in da določimo poti, po štero bomo hodili v bodočnosti v našoj lastnoj narodnoj državi.

Denešnja družba: dva tabora.

Gospoda moja! Kda so češoslovaški katoličanje pri priliki pitali državnoga predsednika Masaryka, kelko pravic bodo vživati v novoj narodnoj državi, njim je te moder mož preci jedrnato odgovoro: „Kelko si jih sami pribojujete!“ Slavni zbor! Slovenski i hrvatski katoličanje smo se v prvejšnjoj državi bojtivali predvsem za narodni jezik v državni uradaj, v šoli pa za narodni pouk; versko npravni značaj šolskoga pouka pa je povprek ne bio v nevarnosti. V našoj novoj narodnoj državi, štero smo si želili vsi jo pozdravili z velikim nadüšenjom vsi — šürke plasti ljudstva ravno tak prisrčno kak šolani — v toj našoj novoj državi se mi katoličanje znajdemo v istom položaji kak naši češoslovaški bratje i sestre. Pravíc bomo meli in vživati telko, kelko si jih bomo sami znali pribojüvati; versko — npravno šolo bomo teda meli, či si jo bomo pribojüvali. So znamenja, šteta nas silijo k pazljivosti. Kak rakete se po-

*) Pri Sv. Jošti ober Kranja je bio dr. Krek kaplan, Tam je zbirao okoli sebe dijake, posebno visokošolce, jih je včio i navdüšüvao za delo med svojim preganjanim narodom

Pri Weissenštern trgovci v Dolnji Lendavi

se dobijo vsakovrstne mašine nove za štupati i tudi popravlane po fal ceni.

navljajo vsigdar novi predlogi: zdaj, da vse zasebne šole, pali da se iz gimnazije latinščina ino grščina odpravi, naj se v celotni državi vpe-lajo enotne šole pa da naj od veronavuka odlo-či edino država brezi Cerkve in starišov, itd. itd.

Položaj katoličanov v novoj državi.

Gospoda moja! Naš glas za bodoča leta bo — boj, boj, šteri bo tem težkejši kem več bomo meli opravka z nasprotniki, ki terjajo slo-boščino le za sebe, ne pa tudi za svojega bliž-njega, pa nevejo, da s tem, ka kratijo sloboščino svojemi bližnjemi kopajo grob tudi svojoj last-noj sloboščini. (Viherno odobravanje).

In vendar toga škodljivoga, neizračunanoga boja ne bi trbelo, če bi bilo na strani nasprotni-kov zadosta dalekovidnosti, zadosta odkrito-srčne dobre vole, zadosta istinsko pravoga de-mokratičnoga mišljenja. Mi ljubimo našo državo zato nas to brezplodno zapravljanje moči, štero bi z dosta vekšim haskom lahko porabili indri, boli jako boli. (Ploskanje z rokami).

Slavni zbor! Što se šče z hashom bojüvati, što šče v boji obladati, se mora poleg drugi priprav spoznati z bojnim mestom. Poskušimo teda spoznati naša in nasprotna stališča.

Gospodarstvo.

Nekaj reči k letošnji Bratvi.

Že čriček prepeva, Spet pojdemo brat. Narodna. Letošnja vinska bratev ne bo takša kak smo to prvotno pričakovali. Vreme razvoji trta nej bilo posebno ugodno, posebno ob časi cve-tenja grozdja ne. Deževne ino vlažne perijode so pospešivale trtne bolezni, pred vsem najne-varnejše kak peronosporo ino vidimi. Prav le-tošnje se posebno izkazalo smotreno ino pravi-lilno zatiranje teh nevarnih bolezni. Gorice štere so bile pravočasno, i vestno škropljene ino žveplane, so većinoma zdrave ino bodo dale še dovoljen pridelek; v tem pogledu zanemarjenih goric pa imamo žalibog tudi zanemarjen pride-lek to je malo ino še tisto slabe kakovosti. Bodi to dejstvo kak kriček opomin v daljno bodoč-nost.

Pred vsem opominamo naše goričance na slabe posledice prezgodnje trgatve. Žalibog bo to naše opominanje že prepozno, ar nekateri so že pričeli s bratvov. Ne morejo dočakati, da bi jim grozdje popolnoma dozorelo ino boljši, inteligentnejši so njim primorani slediti, čeprav ne radi, ar se bojijo škode na grozdji. Grozdje je te popolnoma zrelo, če ne more več slad-korja cukra pribiti, kda se ovo listje, najime zdravo, začne žutiti i kda grozdne petljike ole-senijo. Med glavnov zorilnov dobov, posebno proti njenomi konci, pridobi grozdje ob lepim sunčnih dnevih, kak je po izkušnjah dokazano, na den do 1/4% sladkorja. Poleg cukra pa pri-dobiva grozdje tudi drugih snovi, šteri dajb fin zmaj ino izgublja kislino. Vino iz nezre-loga grozdja je lahko, vodeno ino kisló, brez finoga okusa in je podvrženo raznim boleznim. Zato ne trgajte prerano!

Pri razumnem kletarstvu samom je glavno načelo snaga. Brez snage nej mogoče pridelati dobrog čistoga ino stanovitnega vina brez napak ino brez tujega zmaja.

Iz kleti odstranimo vse one stvari, štere na koli način dišijo. Vinska klet bodi samo.

Vse orodje (šker) ino posodo treba dobro odrgniti, (zribati) najprej le z suhim prtom, po-tem še le z vodov. Zlasti se mora odstraniti plesnoba z lesa i erja z železa. Plesnoba da se zna vini neprijeten duh ino erja pa povzroča, da vino črni.

Zavolo nemarnosti nastale plesnive lagve trebe najprej s suhim prtom odrgniti ali postr-gati, močno zažveplati i čez 1—2 dni z vrelim (4—5 %) sodovim lügom zakühati ino z mrz-lov vodov oprati. Jako močno plesnivi lagvi spadajo samo še na ogenj. Če pa lagve nej ples-niv, nego če je ležao prazen i odprt i je zovolo toga dobo samo püst okus, ga trebe samo z lügom zakühati ino z mrzlov vodov oprati. Gda se tak osnažen lagvev (čez 2—3 dni) posüši, se — če se taki ne rabi — zažvepla ino dobro zabije.

Novo posodo zakühamo 2—3 krat z vrelim 2% sodovim lügom. Tekočina (sodov lüg) se pa mora vseli še vroča iz lagva izpüstiti, drugače zakühavanje nikaj ne pomaga. Dobro je takši lagvev potem izpariti še z vrelim moštóm ali z vrelov vodov, šteroj smo ji pridejali nekaj dobrih drož ali tropin. S tem dobi lagvev boljši vinski zmaj. Potem ga trebe še z mrzlov vodov pomiti, da ne ostanejo notri ostanki drož ali ropin.

Se zna moramo dobro očistiti tudi mlíne, preše, kadi, škafe ino sploh vso drugo ostalo posodo.

Tudi pri bratvi samoj moramo z grozdjom snažno ravnati. Pred vsem je ločiti gnilo ali bol-no grozdje od zdravoga. Tudi iz gniloga groz-dja se da pravilnim potom pripraviti dobro vino, ki če ni že za prodajo, je konči za domačo pi-jačo prav pripravno.

Pri nas delamo većinoma belo vino. Da dobimo dobro belo vino, svetle, zelenkaste — rumene farbe, finoga diha ino prijetnoga zmaja moramo nabrano grozdje taki zmastiti ino izpre-šati ino mošt djati v snažen lagev kje kipi sam za se. Lagva ne smemo do vrha nalejati nego samo približno do petih šestnik. Nato zapremo lagev s posebnov kipelnov vehov, štera omogoči, da ogljikova kislina iz mošta lahko odhaja, pa da ne more iz zraka nikaj škodljivo-ga notri priti, ino püstimo mošt v miri vreti.

Kipenje (vrenje) se najbolje izvrši pri 16--20° C. Če je klet mrzla, se segreje. Segrejemo pa tudi lahko mošt sam do navedene toplote. važno je, da se klet, kje mošt vre to je kipeči mošt naglo ne ohladi, ka je pri mrzlih jesenskih nočeh prav lahko mogoče. Pri pravilnoj toplini trpi prvo, burno vrenje mošta 6—10 dni ino potem mošt še mirno vre kakših 8—14 dni.

Gda je burno vrenje ponehalo, je najbolje da kipelno veho vzememo i lagve z drugim ednako ali še bolje zavretim moštóm do vrha dolijemo i je potem pali s kipelnov vehov zama-šimo. Nato püstimo vino pri miri, dokeč se konci deloma ne ščisti ino je navadno v začeti-k mesiaca decembra prvič pretočimo, da je lo-čimo od lahko gnijočih ino smrdečih drož.

Drügoč naj se pretóči vino na sprotoletje prle kak se je pričela klet ogrevati. Tretjič naj se pretoči vino poleti v mesci juliji ali avgusti, da se vino po tem pretakanji bolje ščisti ino zadobi boljši žmaj po starini.

Od važnosti pretakanja ino pa kak se pre-takanje pravilno izvrši, pa ednok poznej.

Cene silja.

Pšenica	100 kg.	K.	1000—1200—
Žito	" "	"	1500—
Ječmen	" "	"	1000—
Oves	" "	"	900—
Kukurica	" "	"	1200—

Cene živine.

Govedina	1 kg.	K.	96—
Teletina	" "	"	120—
Svinjsko meso	" "	"	100—
Mast	" "	"	180—
Slanina	" "	"	210—

Zagrebečka borza

dne 2. oktobra 1923.

Amerikanski dolar 1 dolar	K	336—
Austrijska krona 100 K	K	—48
Čeho-Slov. krona 1 K	K	10—
20 kronski zlat	K	1200—
Francoski franc 1 frank	K	20—
Madjar. K 100 (nova em.)	K	1.60
Nemška marka M. 100,000.000	K	200—
Švic. fran. 1 fr.	K	61.80
Talijanske lire 1 lira	K	15.60

Zürich:

Dinar 100 Din. Sv. frcs 6.35

Pošta.

Vogrinčič M. Vančaves. Dobili smo 360 Din. naročnine.

Dober

Hovve mašin

za šujstre se po fal ceni odá pri
MATUS ALOJZIJI v M. Soboti,
Lendavska cesta št. 23.

Nove vinske lagve od 50—1200

litrov dobro, trpéče napravljeni, v vsakoj vnožini taki oda po nizkoj ceni

Jožef Kosi trgovec v Križevcih pri Ljutomeru.

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

plača najbolje
dolarje in zlate peneze.

**Odavle se v Türnišči
lepo imanje. Zidana
hiša, gospodarski
hrami, travnicje pa
njive. 6000 dolarov
cene. Popitajte pri
F. ROUS
Türnišče št. 53.**

Pazite.

Što šče meti dober leder i najbolše poplate si lejko küpi po zmernoj ceni v trgovini pri Škafar Jožefi v Beltinci.

Domovinska proizvodnja drva d. d.

Oda na pri železniškoj postaji v D. Lendavi stoječem skladišči hrastova klaf-trena drva i mešana klaf-trena drva čisto brez odračunanja kubik meter za 150 D

Hrastove droge i mešane droge za drva meter za 130 Dinar čisto brez odračunanja.

Izkaznice se dobijo na küpilo v pisarni društva štera stoji na skladišči pri železnici vsaki ponedek i četrtak. Drva se odvažajo v tork i petek.

Gostiona i mesnica

sa cijelim inventarom je za
iznajmiti.

Upitati se u
Štrigovi kod Kalchbrenner

Prispjela jesenja i zimska konfekcija za gospodje, gospodu i djecu, haljine, haljetci, kostimi, odijela, ogrtači, konfekcija za djecu, Pletena roba u velikom izboru

KOLOMAN SPARING VARAŽDIN

TRG SLOBODE BROJ 3.

SOLIDNA PODVERBA!

UMJERENE CIJENE!